



MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LXIII. ÉVFOLYAM, 2023. 9. SZÁM

DECEMBERTŐL JÖN A JÖVŐ ÉVI EMELT MINIMÁLBÉR ÉS GARANTÁLT BÉRMINIMUM

Dr. Rolek Ferenc alelnök
a tárgyalások részleteiről,
a megállapodás
kockázatos
elemeiről

3. oldal

**Uniós prognózis: idén
lendületvesztés, jövőre kisebb
fellendülés**

7. oldal

**KPMG-felmérés: polikrízis
idején is megmaradt a vezér-
igazgatói bizalom**

8. oldal

**Európai Unió: azonnali
intézkedések a szélenergia
fejlesztéséhez**

17. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Dr. Rolek Ferenc: Nem ideális a jövő évi bérmegállapodás, kompromisszumot kötöttünk, nem volt értelme tovább ellenállni.....	3
Megállapodás	6

AKTUÁLIS

Az Európai Unió 2023. őszi gazdasági előrejelzése: az ideai lendületvesztés után kisebb fellendülés várható	7
KPMG-vezéregazgatói felmérés: polikrízis idején is megmaradt a jövőbe vetett bizalom	8

NAPIRENDEN

A globális felmelegedés 1,5°C-ra szorításához a jelenleginél hétszer gyorsabban kell csökkenteni a CO ₂ -intenzitást	11
Meghirdették a 2023. évi Magyar Innovációs Nagydíj pályázatát	13

EURÓPAI UNIÓ

Új javaslatok képzett és tehetséges munkavállalók biztosítására és a súlyos munkaerőhiány kezelésére.....	14
InvestEU: Megállapodás a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel a zöld és digitális szektorok hiteltámogatására	16
Azonnali intézkedések az európai szélenergia-ágazat fellendítésére.....	17

KÖNYVJELZŐ

Akiktől más lett a világ.....	19
Elon Musk – zseni vagy szélhámos?	20

A MAGYAR GYÁRIPAR az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Címlapkép: istock.com

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193



„Az 'egyhajóban evezés, egy irányba húzás érzése' jót tesz a vállalati teljesítménynek, s a profitnak”

Ha működik a józanész...

Megtört a jég: a magyar GDP négy negyedéves csökkenés után idén a harmadik negyedévben végre növekedett. (Egyes számítások szerint ez már az előző negyedévben bekövetkezett...) Valóságos örömnövekedés tört ki e fordulat láttán, hiszen ez már a második kedvező adat volt e hónapban. Pár nappal korábban az derült ki, hogy az infláció végre egyszámjegyű lett: 9,9 százalék. Igaz, ezzel még mindig az Európai Unió inflációs éllovasa Magyarország, de már nincs nagy különbség a 2. helyezett Csehországhoz képest. Ha viszont az uniós átlagot nézzük, ami 3,6 százalék, akkor azért van még hova felzárkóznunk. Az idei éves árnyövekedés minden pozitív fordulattal együtt valahol 17-18 százalék között várható...

Ez a vegyesen pozitív hangulat határozta meg a munkaadók és munkavállalók idei bértárgyalási fordulóit is, és talán a legújabb számok is közrejátszottak abban, hogy viszonylag hamar, már november közepére megvolt a megállapodás. Még hozzá olyan, ami miatt igazán egyik fél sem érzi vesztesnek magát, pedig mindenki engedett egy kicsit korábbi javaslatából. Ahogy Rolek Ferenc alelnök a Magyar Gyáriparnak nyilatkozta: „Nem ideális a jövő évi bérmegállapodás, kompromisszumot kötöttünk, nem volt értelme tovább ellenállni.” (3. oldal) Az MGYOSZ ugyanis inkább afelé hajlott, hogy a minimálbérnél szociális megfontolásból szükséges a nagyobb emelés, hogy a legalacsonyabb béreket gyorsított tempóban közelítsék az átlagbérehez. A szakmai bérminimumnál viszont a gazdasági megfontolásoknak kell dominálniuk: a növekedés még ingatag, az év egészében mínuszban marad idén a magyar gazdaság. Ráadásul míg a minimálbért kereső munkavállalók száma „csak” 220 ezer fő körül mozog, addig a garantált bérminimum közvetlenül több mint 730 ezer főt érint. „Ha itt is nagy emelés lesz, akkor ez óhatatlanul erőltetett béremeléshez vezethet a többi munkatársnál is, vagyis az átlagos béremelés meghaladhatja a vállalatok teherbíró képességét. Ez a veszély fennáll, de bízunk abban, hogy mégis megálljt parancsol majd a józan mérlegelés...” – mondta az interjúban Rolek Ferenc.

Hogy akkor miért egyezett bele az MGYOSZ mégis abba, hogy 8 százalék helyett 10 százalékkal nőjön a garantált bérminimum? Mert a megállapodás „nélkülünk is megszületett volna, hiszen a VKF négy részvevő szervezete támogatta, nem volt értelme tovább ellenállni.”

Nagy baj nem történhet, ha az adott munkahelyen a munkaadók és munkavállalók között érdemi együttműködés van, ha mindkét oldalon működik a józanész. A dolgozók belátják: a teljesítmény nélküli béremelés hosszú – vagy rövid – távon bajba sodorhatja a vállalatot, azaz a saját munkahelyet is. A munkaadók tudják: érdekük, hogy jó munkahelyi légkörben, anyagilag és erkölcsileg is elismerten dolgozzanak alkalmazottaik, az elégedettség lojalitást, hűséget hoz. Ez az „egyhajóban evezés, egy irányba húzás érzése” jót tesz a vállalati teljesítménynek, s a profitnak. Ha ez működik, akkor már nem is kell keresni, hol van az anyagi fedezete a keresetek látványos növelésének.

DR. ROLEK FERENC:

Nem ideális a jövő évi bérmegállapodás, kompromisszumot kötöttünk, nem volt értelme tovább ellenállni

A minimálbér nagy emelését szociális szempontok indokolták. A garantált bérminimum növelésénél azonban jobban figyelembe kell venni a gazdaság teljesítőképességét is – hangsúlyozta dr. Rolek Ferenc, az MGYOSZ alelnöke, amikor az alábbi interjúban a november 20-án hivatalosan aláírt bérmegállapodás háttéréről beszél. Újdonság, hogy a 2024. évi új tarifákat már az idén, december 1-én bevezetik, de ez hangsúlyozottan egyszeri lépés, nem hivatkozási alap a jövőben. A munkáltatók ezzel az engedménnyel járulnak hozzá a vártnál nagyobb ideai infláció kompenzálásához.

Magyar Gyártóipar: A szóbeli megállapodás után november 20-án hivatalosan aláírták a megállapodást a jövő évi minimálbérről és bérminimumról. Előbbi 15 százalékkal nő, utóbbi 10-zel. Mindkettő már idén december 1-től. Az MGYOSZ korábban amellett érvelt, hogy ne december 1-től, hanem január 1-től legyen emelés, és hogy 8 százalékkal nőjön a garantált bérminimum. Miért változtattak álláspontjukon?

Rolek Ferenc: Nem változtattunk, kompromisszumot kötöttünk. Tudjuk, nem ideális ez a megállapodás, de nélkülünk is megszületett volna, hiszen a VKF négy részvevő szervezete támogatta, nem volt értelme tovább ellenállni. Az MGYOSZ számára is egyértelmű, hogy a minimálbéreket jelentősen emelni kell, hogy közelítsenek az átlagbérekhez. Most nagyon nagy a távolság. A nagy emelést szociális szempontok indokolták. A garantált bérminimum emelésénél azonban jobban figyelembe kell venni a gazdaság teljesítőképességét. Az jó, hogy négy negyedévi GDP csökkenés után idén a 3. negyedévben végre lett egy kis növe-

kedés, ha csak 0,9 százalék is. Ezzel megtört az „átok”, véget ért a technikai recesszió, ami biztató lehet a jövőre nézve. Ez azonban még semmire nem garancia, ezért a béremeléseknél indokolt az óvatosság.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség nem írja alá a megállapodást. Miért nem, ha nélkülük is hatályba lép?

R.F.: Talán éppen ezért. Az elutasítással nem hátráltatják a béremelés hatályba lépését, viszont a tagságuk felé demonstrálhatják, milyen keményen képviselik álláspontjukat, nevezetesen azt, hogy magasabb emelésre van szükség mindkét kategóriában.

Miért kezelik másként a minimálbér és a garantált bérminimum emelését?

R.F.: Több okból is. Egyrészt jóval nagyobb számú munkavállalót érint, mint a minimálbér, tehát a munkaadóknak jóval nagyobb anyagi terhet jelent, s erre nincs meg mindenhol a fedezet. A hivatalosan minimálbért kereső munkavállalók száma nagyjából 220 ezer fő, míg a garantált

2023 DECEMBER 1-TŐL A LEGKISEBB KERESETEK

- A minimálbér 15 százalékkal, bruttó 266.800 forintra emelkedik, amely kedvezmények nélkül nettó 177.400 forint lesz.
- A garantált bérminimum 10 százalékkal, bruttó 326.000 forintra növekszik, amely kedvezmények nélkül nettó 216.800 forint.



dr. Rólek Ferenc,
az MGYOSZ alelnöke

bérminimum közvetlenül több mint 730 ezer főt érint. Másrészt, ha itt is nagy emelés lesz, akkor ez óhatatlanul erőltetett béremeléshez vezethet a többi munkatársnál is, vagyis az átlagos béremelés meghaladhatja a vállalatok teherbíró képességét. Ez a veszély fennáll, de bízunk abban, hogy mégis megálljt parancsol majd a józan mérlegelés, s a munkavállalók is belátják, nem lehet minden kategóriában ekkora mértékben emelni. Óvatosságra inthet az is, hogy 2024-re 6 százalékos inflációval, s 4 százalékos növekedéssel számol ugyan a kormány, de még sok a bizonytalanság a nemzetközi környezetben, és itthon is. Tehát ezekre a számokra nem lehet mérget venni, jövőre a reális átlagos bérnövekedés egyszámjegyű lehet...

Az is meglepetés volt, hogy már az idén, december 1-től életbe lépnek az új bértarifák. Erre még nem volt példa, most miért döntöttek így?

R.F.: Amikor 2023-ra megállapítottuk a minimálbér és a garantált bérminimum összegét, akkor alacsonyabb inflációval számolt a kormány, mint ami bekövetkezett, s mi ehhez igazodtunk. A minimálbért 16 százalékkal emeltük, a bérminimumot 14-gyel. Az éves infláció mostani tudásunk szerint körülbelül 18 százalék lesz. Ezért azt javasoltuk, hogy a vállalatok önkéntes alapon adhassanak maximum 100 ezer forintos egyszeri kifizetést, kompenzációt a munkavállalóknak, amit a kormány azzal támogat, hogy járulék- és adómentessé teszi ezt a juttatást. A kormány végül nem fogadta el ezt a javaslatot. Ehelyett jött be a december 1-je. Persze, mint már említettem, ez se kockázatmentes. Ezt az emelést a vállalatok nem kalkulálták be az idei költségükbe, ami gondot okozhat. Ráadásul tovább gyűrűzhet, akár a többi munkatárs is követelheti az idei emelést, ami szétverheti a vállalatok teljes bérskáláját. Biztosan nagy lesz erre a nyomás, a vállalatoknak fel van adva a lecke, miként állnak ellen, azaz miként kezelik majd a többi dolgozó nem alaptalan követelését. Tehát bár mi szolidaritásból elfogadtuk a december 1-jei bevezetést, de előre jelezzük: ez egyszeri lépés volt, semmiképp nem lehet hivatkozási alap, vagy éppen precedens, amit majd jövőre is követni lehet.

Az előzetes hírekben még az is szerepelt, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum összeolvad, méghozzá úgy, hogy az utóbbi megszűnik. A mostani bérmegállapodásról kiadott közleményben erről nincs szó...

R.F.: Nem került le a napirendről, de nem is lehet ilyen gyorsan dönteni. Bonyolult egyeztetések várnak még ránk, mivel a garantált bérminimum nem megszűnne, hanem egy ágazati megállapodásokon nyugvó új, ágazatilag differenciált és sokkal komplexebb bértarifa rendszer lépne a helyére. Ahhoz, hogy egy ilyen rendszer kiépüljön, jelentős jogi előkészítésre és az ágazati szereplők felkészülésére van szükség, ami akár több éves folyamat is lehet. Ezért a szakszervezetek jogosan várják el, hogy csak akkor beszéljünk a garantált bérminimum megszűnéséről, ha már megállapodtunk abban, mi lesz helyette, s milyen jogszabályok adnak garanciát a működésre. A két kategória béremelésében 2024-ben megnyilvánuló különbség egyébként már egy kis lépés az egyesítés felé.

A jövő évben hatályba lép az európai minimálbér irányelv is. Mit jelent ez a magyar béreknél?

R.F.: Az európai minimálbér irányelv egy rugalmas keretszabályozás, ami nagy szabadságot

ad a tagállamoknak arra, hogy miként való-
sítják meg az abban foglalt célkitűzéseket. A
minimálbér tekintetében elvárás, hogy annak
mértéke tegye lehetővé a tisztességes meg-
élhetést. Nálunk Magyarországon az látszik
konszenzussal kialakulni, hogy a következő
4-5 évben úgy alakítsuk a minimálbért, hogy
az érje el a mediánbér 60%-át. A mostani
nagy emelés előtt kb. 12 százalékos az elma-
radás a medián bér 60%-ától.

Volt olyan javaslat, hogy egy vagy két lé-
pésben a garantált bérminimum legyen az
új minimálbér, de világossá tettük, hogy ez
nem megy. Nincs meg hozzá a teljesítmény,
a pénzügyi fedezet.

***Nem bér, de érinti a munka világát az az új
tervezet, mely szerint megszűnik a kötele-
ző munkaköri alkalmassági vizsgálat. Ezt
támogatják a munkaadók?***

R.F.: Nem egyeztettek velünk erről a témáról,
bár beletartozik a VKF létrehozásakor meg-
határozott egyeztetési témákba. Ugyanakkor
van abban ráció, hogy ne kelljen mechaniku-
san minden munkakörhöz alkalmassági vizs-
gálat. Egy adminisztratív munkánál ez például
ma is formális, nincs érdemi vizsgálat. Ugyan-
akkor vannak olyan, valamilyen szempontból
veszélyes munkakörök, ahol nem mellőzhető
az alkalmassági vizsga. Fontos, hogy részlete-
sen terjedjen ki az új szabályozás arra, hogy
hol marad kötelező ez a vizsgálat.

Felmerül az a kérdés is, hogy ha nem lesz
kötelező ez a vizsgálat, akkor kit terhel a fele-
lősség, ha valami baj történik? A munkaadót?
A munkavállalót? Ha ez nem lesz pontosan
szabályozva, akkor sok munkaadó inkább
úgy dönt majd, hogy önkéntesen megtartja
a jelenlegi formális, ámde a felelősséget róla
levető vizsgálati rendszert.

***Nagy vihart kavart az a változás is, hogy nem
lesz kötelező a munkavédelmi oktatás sem.
Ez is a munkaadóknak kedvez, elvileg...***

R.F.: Ez az intézkedés beleillik abba a törekvés-
be, hogy a kormány mérsékli a munkaadók
adminisztratív terheit. Ez dicsérendő törek-
vés. Ugyanakkor vigyáznunk kell, nehogy a
fürdővízzel a gyereket is kiöntsük. A munka-
védelmi oktatásnál is megfigyelhető, hogy
sokszor formális, a felek kipipálják a kötelező
előírást, de nem végeznek érdemi oktatást.
Talán azért, mert nem is kell. Például az ad-
minisztratív munkaköröknél. Viszont vannak
olyan szakmák, olyan munkák, ahol nagyon
alaposan fel kell készíteni a dolgozókat a
lehetséges veszélyekre, kockázatokra, vagy
éppen egy új technika használatára. Ez nem

mellőzhető, különben nagy baj lehet. Tehát
ezt a könnyítést differenciáltan kell érvénye-
síteni. Attól tartok, hogy lesznek olyan vállala-
tok – és ez a veszély főleg a kisebb cégeknél
áll fenn, ahol nem áll rendelkezésre szakérte-
lem és minden költségcsökkentés jól jön –,
ahol akkor is elhagyják a munkavédelmi okta-
tást, amikor létfontosságú lenne. Ebből akár
tragédia is lehet, tehát célszerű lenne erre is
felhívni a figyelmet.

***Összességében hogy látja, merre felé
megy a munka világa, azaz hogyan válto-
zik meg a munka, a munkarend, a mun-
káltatók-munkavállalók kapcsolata?***

R.F.: Felgyorsultak a változások, s e folyamat-
nak még nincs vége. Korábban nem voltak
egyenlőek a viszonyok: a munkaadó diktált,
a dolgozó vagy elfogadta, vagy távoznia kel-
lett. Nem volt gond, hiszen a piacon bőven
akadt munkaerő. Szép lassan azonban meg-
változott minden – sok oka van annak, hogy
elfogyott a munkaerő, de tény: a munkaerő-
hiány szinte minden szakmában jelen van,
kisebb-nagyobb mértékben. Ez felértékelte
a meglévőket, s ezzel a dolgozók alku pozí-
cióját. Már nem a munkaadó diktál, a mun-
kavállalók tudatára ébredtek megnövekedett
alkuerejüknek. Kiegyenlítődték a viszonyok,
amibe az is beletartozik, hogy a cégek ke-
resik a dolgozóik kegyeit, próbálnak olyan
jóléti intézkedéseket bevezetni, amelyekkel
növelik a lojalitást, a dolgozók elégedettség
érzetét és motivációját. A magas bér a dol-
gozó megbecsülésének, a jó vállalati légkör-
nek csak egy eleme, ma már ennél több kell.
Régen a kirúgás fenyegetése erős motivá-
ció volt a jó munkavégzéshez, ma már ez
nincs meg. De mi legyen helyette? A cégek
próbálkoznak ezzel, azzal. A Covid-járvány
kényszerűen elhozta a home office mun-
kát, s a dolgozók ezt nagyon megszokták,
megkedvelték. A járvány után sem mondtak
le róla szívesen. Ez ma egy olyan motivá-
ciós elem, vagy éppen töréspont, amit lehet
használni. A vállalatok egyre inkább az ott-
honi munka hátulütőit látják – kisebb haté-
konyság, nehezebben ellenőrizhető munka
stb. –, a dolgozók viszont ragaszkodnak
hozzá. Van egy egyensúlyi pont – a heti egy-
két napos otthoni munka –, ami még kezel-
hető, de semmi garancia nincs arra, hogy
ez nem változik meg, akár a hatékonyság
szempontjából kedvezőtlenül is. Szóval: a
munka világa, az azon belüli viszonyok át-
alakultak, átalakulnak. Biztosan lesznek még
olyan megoldások, módszerek, amiről ma
még nem is álmodunk.

MI A VKF?

A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumát (VKF) 3 munkáltatói szövetség: Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ-COOP Szövetség), Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ), Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ), 3 munka-
vállalói szövetség: LIGA Szakszervezetek, Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ), Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZ) jogelődje (MSZOSZ) és a Kormány képviselői közös megállapodással hozták létre 2012. évben, mint országos érdekegyeztető fórumot. A VKF tevékenysége a munka világát fogja át. Ezen belül kiemelten – jogszabályi felhatalmazással – egyeztet a minimálbérrel és a garantált bérminimumról, valamint a munkaviszonyt érintő kérdésekről, a Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek alkalmazásáról.

A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma tagjainak (kivéve Magyar Szakszervezeti Szövetség)

MEGÁLLAPODÁSA

a minimálbér és a garantált bérminimum emeléséről, valamint a bérnövelési ajánlásról

1. Felek megállapodnak arról, hogy 2023. december 1. napjától a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) havi bruttó összege 266 800 forintra, a garantált bérminimum havi bruttó összege 326 000 forintra emelkedik. A minimálbér és a garantált bérminimum két számjegyű emelése szociális indíttatású, célja, hogy folytatódjon a legalacsonyabb keresetűek béreinek felzárkózása.
2. Azt ajánljuk a vállalkozásoknak, hogy figyelembe véve pénzügyi, üzleti helyzetüket és a munkahelyek megőrzésének fontosságát, az általános béremelés során törekedjenek a 2024-re prognosztizált inflációt figyelembe véve a bérek reálértékének növelésére.
3. Jelen megállapodás megkötését követően Felek tárgyalást kezdenek a minimális bérek rendszere megújításának olyan irányú koncepciójáról, amellyel a kötelező legkisebb bérek hosszútávon megőrizhetik vásárlóerejüket.
4. Felek elkötelezettek a kollektív szerződéskötés ösztönzésében, és ez által a kollektív szerződéses lefedettség érdemi növelésében. Ehhez szükségesnek tartják az ágazati kollektív szerződések kiterjesztésére vonatkozó szabályok megfelelő módosítását, amely jövőbeli alapját képezheti egy Magyarországon is meghonosodó szakmai bértarifa-rendszernek. Az állam fontos szerepet játszik a szociális párbeszéd makrosztintú folyamatában, biztosítva a plurális szereplők interakciójának terét és a létrejött kompromisszumok megfelelő érvényesülését.

Budapest, 2023. november 20.



**Független Szakszervezetek
Demokratikus Ligája**
Dr. Mészáros Melinda, elnök

**Munkástanácsok
Országos Szövetsége**
Palkovics Imre, elnök

**Általános Fogyasztási Szervezetek és
Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége**
Dr. Zs. Szóke Zoltán, elnök

**Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége**
Dr. Rolek Ferenc, alelnök

**Vállalkozók és Munkáltatók
Országos Szövetsége**
Perlusz László, főtitkár

Magyarország Kormánya
képviselésében:
Dr. Czomba Sándor államtitkár

Az Európai Unió 2023. őszi gazdasági előrejelzése: az idei lendületvesztés után kisebb fellendülés várható

Az európai gazdaság a magas megélhetési költségek, az alacsony külső kereslet és a monetáris megszorítások miatt veszített a lendületéből ebben az évben, de a gazdasági aktivitás várhatóan fokozatosan élénkülni fog – derül ki az Európai Bizottság 2023. őszi gazdasági előrejelzéséből.

Paolo Gentiloni gazdaságpolitikai biztos a prognózist ismertetve elmondta: a gazdasági kilátásokat fenyegető bizonytalanság és lefelé mutató kockázatok az elmúlt hónapokban megnöttek az Ukrajna elleni elhúzó háború és a közel-keleti konfliktus miatt. Az EU fő kereskedelmi partnerei, különösen Kína gazdasági teljesítménye szintén kockázatot jelenthetnek – tette hozzá. Elmonda, az európai gazdaság az idén veszített lendületéből a magas megélhetési költségek, a gyenge külső kereslet és a monetáris szigorítás miatt, azonban szerény fellendülés várható a kihívásokkal teli év után – tudósít az MTI.

Noha a gazdasági aktivitás a jövőben fokozatosan élénkülni fog, az Európai Bizottság a nyári prognózishoz képest lefelé módosítja az EU GDP-növekedését. Az előrejelzés 0,6 százalékos GDP-növekedést jósol 2023-ban mind az EU egészében, mind az euróövezetben, ami 0,2 százalékponttal elmarad a legutóbbi, nyári előrejelzésben várt növekedéstől.

Az októberi üzleti mutatók és felmérési adatok az idei negyedik negyedévben visszafogott gazdasági aktivitásra utalnak. A gazdasági aktivitás várhatóan fokozatosan erősödik majd, ahogy a fogyasztás élénkül az erős munkaerőpiac, a tartós

bérnövekedés és az infláció folyamatos mérséklődése következtében. A szigorúbb monetáris politika ellenére a beruházások várhatóan továbbra is növekedni fognak, amit a szilárd vállalati mérlegek és a helyreállítási és ellenállóképességi eszközök (RRF) is támogat.

Az előrejelzés szerint 2024-ben az EU GDP-növekedése 1,3 százalékra javul, noha ez még mindig 0,1 százalékponttal elmarad a korábban várttól – jegyezte meg. Az euróövezetben a GDP növekedése valamivel alacsonyabb, 1,2 százalékos lesz. 2025-ben, az infláció és a monetáris szigorítások csillapításával a növekedés várhatóan 1,7 százalékra erősödik az EU-ban és 1,6 százalékra az euróövezetben – idézi az uniós biztost az MTI.

Az infláció csökkenő tendenciát mutat az energiaárak meredek zuhanása miatt. Az euróövezet inflációja a 2023-as 5,6 százalékról 2024-re 3,2 százalékra, 2025-ben pedig 2,2 százalékra csökken. Az EU-ban a 2023-as 6,5 százalékról 2024-ben 3,5 százalékra, 2025-re pedig 2,4 százalékra csökken az infláció.

Az uniós munkaerőpiac a gazdasági növekedés lassulása ellenére erőteljesen teljesített 2023-ban. A foglalkoztatás növekedése az EU-ban idén 1 százalékos, 2024-ben és 2025-ben 0,4 százalékos

A MAGYARORSZÁGRA VONATKOZÓ GAZDASÁGI ELŐREJELZÉS

2023 első felében a magyar gazdaság változatlanul recesszióban volt, ami a 2023-as költségvetési hiány jelentős túllépését eredményezte, és a külső egyenleg korrekcióját tette szükségessé. Az alacsonyabb nyersanyagárak és a finanszírozási feltételek enyhülése várhatóan elősegítik majd a fokozatos fellendülést 2024-ben és 2025-ben. A korábban magas infláció csökkenőben van, de a gyors bérnövekedés várhatóan fenntartja a mögöttes inflációt. A költségvetési hiány az előrejelzések szerint 2023 után is magas marad, ami az elmúlt években elfogadott tartós bevételcsökkentő intézkedések hatását tükrözi.

lesz. A munkanélküliségi ráta az EU-ban 6 százalékos marad idén és 2024-ben, 2025-ben 5,9 százalékra mérséklődik. A reálbérek növekedése várható a csökkenő infláció következtében.

Az államháztartási hiány csökken a költségvetési támogatás fokozatos megszüntetésével – írták a közleményben. Az EU államháztartási hiánya 2023-ban enyhén, a GDP 3,2 százalékára csökken, 2024-ben a GDP 2,8 százalékára, 2025-ben pedig 2,7 százalékára mérséklődik.

Az Európai Bizottság első alkalommal tett közzé adatokat az uniós tagjelölt országok, Bosznia-Hercegovina, Moldova és Ukrajna gazdasági teljesítményével kapcsolatban. A prognózis Ukrajna esetében kiemelte: az ország gazdasága 2023-ban figyelemreméltó rugalmasságot mutatott. A gazdasági növekedés 2023-ban 4,8 százalékos, 2024-ben 3,7 százalékos, 2025-ben pedig 6,1 százalékos lehet, miután 2022-ben Oroszország támadását követően 29 százalékos összeomlást mutatott. „A fellendülés a kivételes termésnek és a nemzetközi partnerek rendíthetetlen támogatásán alapuló kormányzati ösztönzésnek, valamint a hatóságok makropénzügyi stabilitás melletti elkötelezettségének tudható be” – tették hozzá.

Ami Magyarországot illeti, az uniós bizottság megállapította, hogy idén zsugorodott a magyar gazdaság: a magas infláció, a szigorúbb költségvetés és

monetáris politika és a lassuló külső kereslet hozzájárultak a visszaeséshez. A harmadik negyedévben a GDP viszont a becslések szerint növekedésnek indult, a mezőgazdasági termelésnek illetve az építőipari tevékenység fellendülésének köszönhetően.

A jelentés szerint a magyar reál-GDP várhatóan 0,7 százalékkal zsugorodik 2023-ban, de fokozatosan helyreáll, ahogy az infláció csökken, lehetővé téve a nagyon szigorú monetáris feltételek enyhülését. Az előrejelzés 2024-ben 2,4 százalékos, 2025-ben pedig 3,6 százalékos növekedését jósol Magyarországon az Európai Bizottság.

A munkanélküliségi ráta 4,1 százalék volt 2023 harmadik negyedévében Magyarországon, a következő években nagyjából változatlan marad. A szűkös munkaerőpiac várhatóan fenntartja a magas nominális bérnövekedést, amit a 2024-ben várható kétszámjegyű minimálbér-emelés tovább fokoz.

A magyarországi HICP-infláció 14,6 százalékra csökkent 2023 harmadik negyedévében, és várhatóan egyszámjegyre tér vissza a következő hónapokban. Felhívták a figyelmet ugyanakkor, hogy a

Európai gazdasági előrejelzés (Magyarország)

	2023 ÖSZE		
	2023	2024	2025
GDP-növekedés (% évi/év)	-0,7	2,4	3,6
Infláció (% évi/év)	17,2	5,2	4,1
Munkanélküliség (%)	4,1	4,2	4,1
Államháztartási mérleg (a GDP %-ában)	-5,8	-4,3	-3,8
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	69,9	71,7	70,3
Folyó fizetési mérleg (a GDP %-ában)	0,9	0,1	-0,4

magas bérnövekedés várhatóan tartósan magasan tartja az inflációt. A prognózis 2024-ben 5,2, rá egy évre pedig 4,1 százalékos inflációt jósol a 2023-as 17,2 százalékosra becsült szint után.

Az előrejelzés szerint az államháztartási hiány Magyarországon idén továbbra is magas, 5,8 százalékos lesz, noha csökkenést mutat a tavalyi 6,2 százalékos szinthez képest. A javuló makrogazdasági kilátások ellenére az államháztartás hiánya várhatóan 2024-ben és 2025-ben is túlzottan magas, 4,3, illetve 3,8 százalékos lesz. A magas infláció miatt az államadósság GDP-hez viszonyított aránya várhatóan 4 százalékponttal, 69,9 százalékra csökken az év végére – idézi az MTI.

KPMG-vezérigazgatói felmérés: polikrízis idején is megmaradt a jövőbe vetett bizalom

A geopolitika és a szélesebb körű politikai bizonytalanság jelenti most a legkomolyabb kockázatot egy vállalat üzleti sikeressége kapcsán – ez derül ki a világ legnagyobb vállalatainak több mint 1300 vezérigazgatójának körében végzett KPMG CEO Outlook 2023 felméréséből. Ez az aggodalom 2022-ben még az első öt kockázat között sem szerepelt. A hosszan tartó bizonytalanság, az egybefonódó válságok – a polikrízis – ugyanakkor a reziliencia új minőségét és szintjét igénylik a világ vállalatvezetőitől, akik az üzleti növekedés érdekében továbbra is küldetésvezérelten és proaktív szemlélettel néznek a jövőbe – így összességében bizakodóak maradtak. A minden korábbinál bizonytalanabb helyzet kezelése során a vállalatvezetők stratégiai prioritásai továbbra is a következők maradnak: technológia-digitalizáció-AI, az ESG keretrendszer és a munkaerő-tehetség hármasa.

AKPMG CEO Outlook betekintést nyújt a vezérigazgatók gondolkodásmódjába, stratégiáiba és tervezési taktikáiba. Az ideik, immár 9. KPMG CEO Outlook felmérést 1325 vezérigazgató megkérdezésével 2023. augusztus 15. és szeptember 15. között végezték el.

KOCKÁZATOK ÉS LEHETŐSÉGEK POLIKRÍZIS IDEJÉN

A változó geopolitikai helyzettől kezdve a mesterséges intelligencia előretörésén keresztül az ESG-vel kapcsolatos egyre magasabb elvárásokig, a vezérigazgatók számos új lehetőséggel és kockázattal küzdenek, hogy biztosítani tudják vállalataik növekedését. Mindezek ellenére 4-ből 3 vezérigazgató továbbra is bizakodó az előtte álló három évre vonatkozó globális gazdasági kilátásokat illetően.

Míg a világgazdaság növekedésébe vetett bizalom igen erős és nagyjából változatlan maradt az előző évi felméréshez képest (73 százalék a tavalyi 71 százalékkal szemben), addig jelentős elmozdulás történt a téren, hogy a vezérigazgatók mit is tekintenek kockázatnak a vállalkozásuk növekedése terén.

A vezetők a geopolitikai és a politikai bizonytalanságot tartják a legnagyobb növekedési kockázatnak, annak ellenére, hogy ez a tényező tavaly – már az orosz-ukrán konfliktus kirobbanása után – sem tartozott az öt legnagyobb rizikófaktor közé. Ez bizonyítja, hogy mára már nem csupán rövidtávon számolnak a hatásával.

A kutatás során a vezérigazgatók azt is elmondták, a saját vállalatuk növekedésébe vetett bizalmuk ugyanakkor csökkent – az idei 77 százalékos bizalmi mutató hároméves mélypontot jelent: 2020 elején még 85 százalékon állt. A vezérigazgatók több mint háromnegyede (77 százalék) szerint ugyanis a kamatlábak emelkedése és a monetáris politika szigorodása a globális recesszió veszélyét kockáztatják vagy meghosszabbítják. Ugyanilyen arányban (77 százalék) vélik, hogy a megélhetési költségek nyomása valószínűleg negatívan befolyásolja szervezetük prosperitását a következő időszakban.

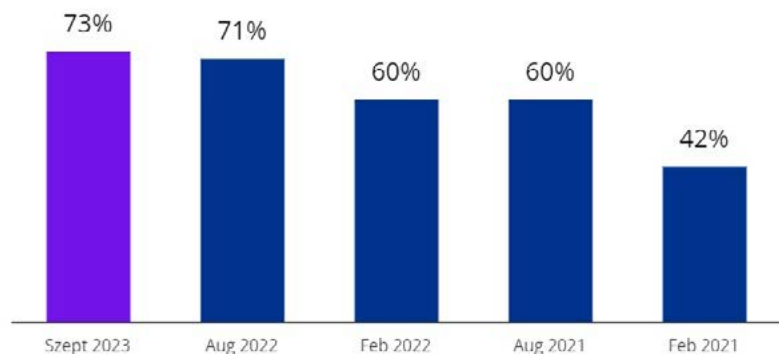


Rózsai Rezső, a KPMG vezérigazgatója így kommentálta a felmérés eredményeit: „Felmérésünk idén egy olyan pillanatban történik, amikor nem egyszerű feladat hosszú távon gondolkodni, biztos kézzel formálni a jövőt, ehhez mérten alakítani a stratégiánkat. Megnyugtatónak tartom ugyanakkor, hogy a jelenlegi számos makrogazdasági és geopolitikai kihívás ellenére, a középtávú bizalom a világgazdaság alakulásában továbbra is erős.”

A világpolitika, a kereskedelmi dinamika és a nemzetközi kapcsolatok tartós változása és kölcsönös egymásra hatása, más néven, a polikrízis arra kényszerítette a vezérigazgatókat, hogy átértékeljék stratégiai prioritásaikat, miközben például olyan új tényezők is felértékelődtek, mint az integritás.

„A minden korábbinál bizonytalanabb helyzet kezelése során a vezérigazgatók felismerték, hogy a személyes integritás demonstrálása

A bizalom alakulása a globális gazdaság növekedési kilátásaiban



Forrás: KPMG 2023 CEO Outlook

A vezérigazgatók vélekedése a generatív AI-ról



A generatív AI az elsődleges befektetési prioritás



Az etikai kihívások jelentik a legnagyobb aggodalmat az AI bevezetése körül



Az AI megjelenésével új kiberbűnözési technikák jelenhetnek meg

Forrás: KPMG 2023 CEO Outlook

elengedhetetlenül fontos a bizalom kiépítéséhez. Változatlanul alapvetés a vállalatvezetők számára megszerezni, megtartani és képezni egy cég legnagyobb értékét, a munkavállalóikat. Ugyanakkor a vezérigazgatók kiemelt beruházási prioritásként kezelik mára már a generatív mesterséges intelligenciát, amelytől további versenyelőnyt is remélnek. Megerősödött továbbá az a felismerés, hogy az ESG nemcsak az üzleti sikeresség opcionális extrája, hanem alapja is, és az üzleti tervezés összehangolt mesterhármasa (HR tervezés/digitális tervezés/felelős szemlélet) válik az egyik legfontosabb tervezési momentummá – fogalmazott Rózsai Rezső.

Az ezekben a stratégiákba történt befektetések, innovációk és erőfeszítések, a hosszú távú stratégiai tervezés, az értékvezérelt, proaktív megközelítés – különösen felértékelődtek a polikrízis idején.

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA: AZ ETIKAI KIHÍVÁSOK NEM AKADÁLYOK

A KPMG CEO Outlook 2023 eredményei azt mutatják, hogy a vezérigazgatók hisznek a digitalizáció erejében és nagymértékben fektetnek be

Dilemma: visszatérés az irodába?



A vezérigazgatók szerint három éven belül teljes lesz a visszatérés az irodába



A vezérigazgatók valószínűleg jutalmaznák (feladattípussal, előléptetéssel, fizetésemeléssel) az irodába visszatérőket

Forrás: KPMG 2023 CEO Outlook

például a generatív mesterséges intelligenciába, mert versenyelőnyt remélnek tőle. Tízből 7 vállalatvezető középtávú befektetéseinek élén a generatív mesterséges intelligencia áll, és minden második vezető (52 százalék) három-öt éven belül már a befektetéseik megtérülésére is számít.

Bár a vezérigazgatók hajlandóak beruházni az új technológiába, a legtöbben (57 százalék) az etikai kihívásokat hozzák fel visszatartó erőként. Az aggodalmak közt a rangsorban 55 százalékkal második a megvalósítás költsége, míg a vezetők fele említi a szabályozási és a technikai képességek hiányát. Tízből kilenc (87 százalék) vállalatvezető ugyanakkor tart attól, hogy az AI előretörése magával hoz új, kifinomultabb kibertámadási technikákat is.

HÁROM ÉVEN BELÜL VÉGE

A FELMÉRÉS RÉSZLETEI

A KPMG CEO Outlook 9. felmérést 1325 vezérigazgató megkérdezésével 2023. augusztus 15. és szeptember 15. között végezték el. A felmérésben szereplő valamennyi vállalat éves bevétele meghaladja az 500 millió amerikai dollárt, míg a megkérdezett cégek egyharmada 10 milliárd amerikai dollárt is meghaladó éves árbevételt ért el. A felmérésben 11 kulcsfontosságú piac vezérigazgatói vettek részt (Ausztrália, Kanada, Kína, Franciaország, Németország, India, Olaszország, Japán, Kína, Spanyolország, Egyesült Királyság, Egyesült Államok), 11 kulcsfontosságú iparágból, amelyek az autóipar, a bankszektor, kereskedelem és fogyasztói piacok, energiaszektor, infrastruktúra, biztosítás, élettudományok, gyártás, technológia és távközlés.

A HOME-OFFICE-NAK?

A mesterséges intelligencia által felkavart technológiai környezetben megnőtt az igény a gyorsabb reagálásra, a hatékonyabb együttműködésekre. Emiatt is támogatják egyre szilárdabban a vezérigazgatók a pandémiát megelőző munkarendet: a többség (64 százalék) azt jósolja, hogy a következő három évben teljes mértékben visszatérnek az irodai munkavégzéshez. A megkérdezett vezérigazgatók elsőprő arányban (87 százalékuk) azt is kilátásba helyezik, hogy az irodai munkavégzést ösztönözni is fogják pénzügyi jutalmazás vagy akár előléptetés formájában.

Rózsai Rezső szerint ugyanakkor fontos, hogy a vezetők hosszú távon gondolkodjanak: "A jövőálló siker kulcsa kétségkívül az agilisen alkalmazkodó, de folyamatosan hatékony együttműködésben lesz, az egyes területeken belül és azok között egyaránt. Ezért a hosszú távú stratégia részeként elengedhetetlen a munkatársak folyamatos képzése, a folyamatos változásmenedzsment, a tehetség gondozás és a munkavállalói élmény szem előtt tartása is."

ESG: AZ ÜZLETI SIKERESSÉG ALAPJA

Az ESG kifejezéssel kapcsolatos polarizáló vita ellenére a vezérigazgatók szerint a környezeti, társadalmi és irányítási kérdések továbbra is szerves részét képezik a hosszú távú vállalati stratégiáiknak. A vezérigazgatók 69 százaléka állítja, hogy az ESG-t az értékteremtés eszközeként építette be az üzleti tevékenységébe.

Bár a globális vállalatvezetők élénken figyelnek az új szabályozásokra, 68 százalékuk jelezte, hogy a jelenlegi ESG-előrehaladásuk nem elég robusztus és egy külső ellenőrzés próbáját még nem feltétlenül állnák ki. A vezérigazgatók tisztában vannak azzal, hogy szerepüket továbbra is egyre inkább a nyilvánosság és a befektetők nyomása határozza meg: 64 százalékuk úgy véli, hogy az egyes intézményekbe vetett bizalom csökkenésével a stakeholderek és a társadalom elvárja, hogy az üzleti élet szereplői kezeljék a társadalmi változásokat.

„A körülöttünk lévő polikrizis arra készítette a vezérigazgatókat, hogy céltudatos, reziliens megközelítéssel reagáljanak a bizonytalanságokra, újraértékeljék a stratégiáikat, és együttműködésre épülő vezetői magatartással éljenek. A vezetők számára ez lehetőséget kínál arra, hogy a gazdaságot és a társadalmat a helyes irányba tereljék – együtt, egy jobb jövő érdekében” – így összegezte az idei CEO Outlook felmérés legfontosabb üzenetét Rózsai Rezső, a KPMG vezérigazgatója.

A globális felmelegedés 1,5°C-ra szorításához a jelenleginél hétszer gyorsabban kell csökkenteni a CO₂-intenzitást

Míg éves szinten 17,2%-os dekarbonizációra lenne szükség, addig 2000 óta egyetlen G20-oroszánknak sem sikerült évi 11%-nál többet elérnie. Bár a napenergia-felhasználás 24,4%-os, sosem tapasztalt mértékű növekedése biztató, a PwC Net Zero Economy Indexe szerint minden töredékfoknyi felmelegedés megakadályozásáért komoly árat kell fizetnünk.

A PwC Net Zero Economy Indexe idén 15. alkalommal vizsgálja a gazdasági növekedéssel járó szén-dioxid-kibocsátási adatokat, összevetve az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mutatókkal. Vagyis, hogy mennyire képesek a gazdaságok elválasztani a gazdasági fejlődést a szén-dioxid-kibocsátás növekedésétől.

A PwC most megjelent elemzése szerint veszélyes mértékű az elmaradás a biztonságos jövőbeli éghajlat megteremtéséhez szükséges törekvésektől. A tavalyi 15,2%-hoz képest már évi 17,2%-os dekarbonizáció szükséges ahhoz, hogy a globális felmelegedés ne haladja meg az iparosodás előtti időszakra jellemző szinteket 1,5°C-kal, ami az előző évben elért szint (2,5%) hétszerese és az elmúlt két évtizedben megvalósult világtárlagnál (1,4%) tizenkétszer gyorsabb ütem.

A DEKARBONIZÁCIÓ A G20-AKNAK SEM EGYSZERŰ

2000 óta egyetlen G20-oroszánknak sem tudott éves szinten 11%-nál magasabb szén-dioxid-mentesítési rátát elérni; a legmagasabb szintet (-10,9%-ot) az Egyesült Királyság érte el 2014-ben. Az elemzés rámutat arra, hogy minden országnak erőteljesebben kell munkálkodnia a kibocsátás csökkentésén, ha bármilyen esélyt szeretnénk adni az IPCC



(Intergovernmental Panel on Climate Change/Éghajlatváltozási Kormányközi Testület) azon elvárásának teljesítésére, hogy 2030-ig 43%-kal csökkentsük a kibocsátást. Ehhez ugyanis – a jelenlegi számítások szerint – a szén-dioxid-intenzitást 78%-kal kell csökkenteni kevesebb mint hét év alatt.

„Az index jól illusztrálja az éghajlatváltozás kezelésére irányuló globális törekvések és a jelenlegi előrelépés realitása közötti növekvő különbséget. Ugyanakkor erre nem kudarcként, hanem tettekre való felszólításként

Sávoly-Hatta Anita, a PwC Magyarország ESG-ért felelős cégtársa



kell tekintenie a döntéshozóknak és az üzleti vezetőknek egyaránt. A szél- és napenergia hasznosításának régiókon átívelő gyors terjedése is azt mutatja, hogy a dekarbonizációs törekvések sikeresek és nem gátjai a gazdasági növekedésnek” – hangsúlyozta Sávoly-Hatta Anita, a PwC Magyarország ESG-ért felelős cégtársa.

MEGÚJULÓENERGIA-BOOM

Öröndetes tendencia, hogy az elmúlt évben megugrott a megújuló energiaforrások felhasználása, elsősorban Ázsiában (főként Kínában), az Amerikai Egyesült Államokban és Európában. A napenergia 24,4%-os éves növekedése a valaha mért legnagyobb mértékű, a szélenergia-felhasználás pedig 13,1%-kal nőtt – mindez gyors, szélesebb körű ágazati átalálást és infrastruktúra-fejlesztést vetít előre, kiegészülve a fejlődő országok számára nyújtott fokozott támogatással. Ugyanakkor

NET ZERO ECONOMY INDEX 2023

A Net Zero Economy Index elsődleges célja, hogy kiszámítsa az országos és globális szén-dioxid-intenzitást (CO₂ / GDP), illetve nyomon kövesse, hogy mekkora változás szükséges a felmelegedés 1,5°C-ra szorításához.

az orosz-ukrán háború következtében megugrott a fosszilis tüzelőanyagok felhasználása is, ezért 2022-ben mindössze 0,5%-kal nőtt a megújuló részesedése a teljes energi-amixben.

A gazdasági növekedés és az energiafogyasztás ugyanis kettéválik, de nem kellő ütemben. Míg a G7-országok 1,2%-kal tudták csökkenteni a szén-dioxid-intenzitásukat a 2019 óta elért 2,3%-os éves átlaghoz képest, addig az E7-országok 2022-ben 2,8%-os dekarbonizációs rátát értek el a 2019-es 1,7%-os évesített csökkenéshez viszonyítva.

„A kibocsátás-növekedés csökkentéséhez az eddigi kollektív erőfeszítéseken túl sürgősen meg kell ragadnunk azt a lehetőséget, hogy összehangoljuk a globális gazdaság növekedési pályáját és a nettó nulla kibocsátás elérésére irányuló törekvéseket a 1,5 Celsius-fokos célkitűzéssel. Ehhez a tiszta technológiák széleskörű alkalmazására, a zöld innovációk felgyorsítására és a fenntartható befektetések ösztönzésére van szükség. Jelenlegi döntéseink kulcsfontosságúak a jövő generációi számára, és ennek felelősségét mindenkinek fel kell vállalnia” – emelte ki a szakértő.

PwC Magyarország





Meghirdették a 2023. évi Magyar Innovációs Nagydíj pályázatát

A Magyar Innovációs Szövetség által immár 32. alkalommal meghirdetett Magyar Innovációs Nagydíj és az Innovációs Díjak célja, hogy elismerésben részesítse a hazai innováció legkiemelkedőbb eredményeit, egyben teret és lehetőséget biztosítson a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontoknak is megfelelő, innovatív termékek és technológiák megismerésére, mind a gazdasági élet szereplőit, mind a társadalom számára. A 2023-as év legjelentősebb innovációs eredményét elismerő Magyar Innovációs Nagydíj mellett a bírálóbizottság számos további kategóriában ítél oda kiemelkedő innovációs teljesítményeknek járó díjat.

A 2023. év legjelentősebb innovációs teljesítményét elismerő Magyar Innovációs Nagydíj mellett összesen nyolc további kategóriában kaphatnak díjat a kiemelkedő innovációs teljesítmények:

- a 2023. évi Ipari Innovációs Díj (GFM),
- a 2023. évi Informatikai Innovációs Díj (GFM),
- a 2023. évi Agrár Innovációs Díj (AM),
- a 2023. évi Energiaügyi Innovációs Díj (EM),
- a 2023. évi Környezetvédelmi Innovációs Díj (EM),
- a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2023. évi Innovációs Díja (SZTNH),
- az „Alaputatástól a piacig” 2023. évi Innovációs Díj (NKFIH).

A legeredményesebb, 2021. január 1. után alapított innovatív startup vállalkozás pedig a Magyar Innovációs Szövetség

- „2023. év legjobb startup vállalkozása” Díját nyeri el (MISZ).

A díjak ünnepélyes átadására 2024. márciusában kerül sor az Országházban. A díjazottak, az eredményhirdetést követően jogosulttá válnak a Szövetség tulajdonát képező Magyar Innovációs Nagydíj, ill. Innovációs Díj védjegyének használatára.

A Magyar Innovációs Nagydíj, valamint az Innovációs Díjak kiemelkedő marketing

értéket képviselnek és jelentős publicitást biztosítanak a díjazottak számára, növelve a termékek, szolgáltatásaik iránti bizalmat, innovatív megoldásaik szakmai rangját.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK

A pályázaton azok a Magyarországon bejegyzett vállalkozások, ill. szervezetek vehetnek részt, amelyek a 2023. évben kiemelkedő műszaki, gazdasági innovációs teljesítménnyel (új termékek, új eljárások, új szolgáltatások értékesítése stb.) a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok figyelembevételével jelentős üzleti hasznot értek el.

Az innováció kiindulási alapja lehet tudományos kutatás, műszaki fejlesztési eredmény, szabadalom, know how alkalmazása, technológiai transzfer.

ELBÍRÁLÁSI SZEMPONTOK

A Magyar Innovációs Nagydíj odaítélésénél a bírálóbizottság az innovációból 2023-ban elért eredményt/többlet árbevétel, valamint a műszaki-, egyéb gazdasági előnyöket, illetve a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve hasonlítja össze a pályázatokat.

A bírálóbizottság a Magyar Innovációs Alapítvány Kuratóriuma által felkért tudósokból, vezető gazdasági szakemberekből áll, elnöke Csák János, kultúráért és



innovációért felelős miniszter. A bírálóbizottság által meghozott döntés végleges, fellebbezésnek helye nincs.

BEADÁSI HATÁRIDŐ:

2024. FEBRUÁR 5., éjfélt

A nevezés dokumentumai a www.innovacio.hu/innonagydij oldalra tölthetőek fel.

- Részletes leírás (max. 10 oldal) a megvalósításról, az innovációból elért piaci, illetve gazdasági eredményről (árbevétel/eredmény, piaci részesedés növekedése stb.), valamint arról, hogy külső (pályázati) forrás mennyiben segítette az innovációs teljesítmény elérését,
- Referenciák igazolása és nyilatkozat a közölt adatok, információk, valamint a szellemi tulajdonvédelmi jogok hi-telességéről.

Új javaslatok képzett és tehetséges munkavállalók biztosítására és a súlyos munkaerőhiány kezelésére

Új intézkedéscsomagot terjesztett elő az Európai Bizottság a képzett és tehetséges munkavállalók mobilitásának előmozdítására. A benyújtott intézkedések célja, hogy növeljék az EU vonzerejét a nem uniós országokból származó álláskeresők számára, és megkönnyítsék a munkavállalók mobilitását. A bemutatott intézkedések közé tartozik egy új uniós tehetségbázis létrehozása, amely azt hivatott elősegíteni, hogy az uniós munkáltatók és a harmadik országbeli álláskeresők könnyebben egymásra találjanak. Ezen túlmenően a Bizottság olyan intézkedéseket javasol, melyek elősegítik a képesítések elismerését és a tanulói mobilitást.

A szakemberhiány Unió-szerte, számos ágazatban és különböző készségszinteken jelentkezik. A munkaerőhiány megszüntetéséért az EU-nak első körben itthon kell tennie: következetes intézkedésekre van szükség az uniós munkaerő továbbképzése, átképzése és a hazai munkavállalókban rejlő potenciál maradéktalan kiaknázása érdekében, mert ez javítja majd az egységes piac működését. A tagállamokban jelentkező munkaerőhiány kezeléséhez azonban az EU-nak arra is szüksége van, hogy a világ minden tájáról vonzza a megfelelő készségekkel rendelkező, tehetséges munkavállalókat, és azokat megtartsa. A munkaerő-migráció terén harmadik országokkal folytatott együttműködés is kölcsönös haszonnal járhat: nemcsak az uniós országoknak származik előnye belőle, hanem a munkavállalókat küldő partnerországoknak is, hiszen a külföldön szerzett szaktudás és a pénzügyi támogatás erősíti ezeknek az országoknak a gazdaságát.

Azok a kezdeményezések, melyek segíteni fogják a tagállamokat a tehetségeikért folytatott globális versenyben, a következők:

1. UNIÓS TEHETSÉGBÁZIS: MEGKÖNNYÍTI A MUNKAERŐ-FELVÉTELT A NEM UNIÓS ORSZÁGOKBÓL

A Bizottság javaslatot tesz egy uniós tehetségbázis létrehozására, hogy elősegítse a nem uniós országokból érkező álláskeresők felvételét olyan szakmákban, ahol EU-szerte munkaerőhiány van. Innovatív intézkedésről van szó, hiszen ez az első ilyen típusú uniós platform. Meg fogja könnyíteni és fel fogja gyorsítani a nemzetközi munkaerő-felvételt, így a munkáltatók a megfelelő készségekkel rendelkező, rátermett munkavállalók tágabb köréből válogathatnak. A kezdeményezésben a tagállamok önkéntes alapon vehetnek részt, és támogatni fogják a platform működését. A platform tájékoztatást fog nyújtani továbbá a tagállamok munkaerő-felvételi és migrációs eljárásairól, és szilárd biztosítékokat tartalmaz majd a tisztességes munkaerő-felvételi és munkakörülmények szavatolására.

Az uniós tehetségbázis emellett támogatni fogja tehetséggondozási partnerségek létrehozását is. Ez utóbbiak nem uniós országok-

NEM KIVÁLTSÁG

Hiszünk abban a jövőben, ahol a külföldi tanulás lehetősége nem kiváltság, hanem mindenki számára elérhető lehetőség. Ezért jött létre az „Európa mozgásban” kezdeményezés, mely megnyitja az utat a diákok, a tanárok és a tanulószereződéses tanulók számára a tanulási célú mobilitás előtt, és új, ambiciózus célokat tűz ki. Ez a kezdeményezés a tanulók és a tudás szabad áramlását biztosító európai oktatási térség egyik kulcsfontosságú alkotóeleme – hangsúlyozta Iliana Ivanova, az innovációért, a kultúráért, az oktatásért és az ifjúságért felelős biztos.

kal kialakított, testre szabott partnerségek, amelyek munkavállalási vagy képzési célú mobilitási lehetőségeket biztosítanak. Azok az álláskereső, akik tehetséggondozási partnerség keretében fejlesztették készségeiket, a képesítésüket tanúsító tehetséggondozási partnerségi igazolványt kapnak, amely a részt vevő munkáltatók számára látható lesz. Ha több lehetőség lesz a legális migrációra, ez minden bizonnyal gyengíteni fogja az irreguláris migráció ösztönzőit. A legális migráció lehetőségeinek bővítése mellett mindenképpen gondoskodni kell a harmadik országokkal folytatott megerősített együttműködésről a visszafogadások terén.

2. A HARMADIK ORSZÁGOKBAN SZERZETT KÉPESÍTÉSEK KÖNYVEBBI ÉS GYORSABB ELISMERÉSE

A képesítések elismerésének és a nem uniós országokban szerzett készségek érvényesítésének megkönnyítése kulcsfontosságú mind a szakképzett munkaerőt kereső munkáltatók, mind pedig az uniós munkaerőpiacra belépni kívánó harmadik országbeli állampolgárok számára, s ez utóbbiaknak az őket fogadó ország társadalmába való beilleszkedése szempontjából is kiemelt jelentőségű.

A Bizottság intézkedéscsomagot javasol a harmadik országbeli állampolgárok készségei és képesítései elismerésének egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében. Ezek az intézkedések, ha elfogadásra kerülnek, korszerűsítik majd az EU jelenlegi képesítéselismerési rendszerét, és közelebb hozzák azt a más tagállamba költöző uniós polgárokra vonatkozó kerethez.

A cél a nemzeti elismerési hatóságok kapacitásának fejlesztése, hogy felgyorsuljanak és egyszerűsödjenek az eljárások, mégpedig a harmadik országbeli képesítések összehasonlíthatóságának és az álláskeresői készségek felmerésének javítása révén. Ez lehetővé teszi majd az elismerési határozatok gyors meghozatalát, hogy mihamarabb be lehessen tölteni az uniós hiányszakmákban, mindenekelőtt a prioritást képező szabályozott szakmákban meglévő üres álláshelyeket.

3. A TANULÁSI CÉLÚ MOBILITÁS LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA MINDENKI SZÁMÁRA

Az „Európa mozgásban – tanulási mobilitási lehetőségek mindenki számára” című javasolt tanácsi ajánlás célja, hogy ösztönözze a mobilitást az oktatás és képzés minden területén. A tagállamok felkérését kapnak arra, hogy az EU-n

belüli tanulási célú mobilitást tegyék az oktatás és képzés szerves részévé, az iskolai oktatástól és a szakképzéstől – kiváltképp a tanulószervezetes gyakorlati képzésektől – a felsőoktatáson és a felnőttoktatáson át az ifjúsági csereprogramokig.

A Bizottság új, ambiciózus célok kitűzését javasolja 2030-ra, mégpedig a mobilitás lehetőségével élők arányának növelését a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében legalább 25%-ra, a kevés lehetőséggel rendelkező tanulók esetében legalább 20%-ra, a szakképzésben részt vevő tanulók esetében pedig legalább 15%-ra. A javaslat emellett az európai oktatási térség geopolitikai dimenziójával összhangban előmozdítja, hogy az EU vonzóbb tanulmányi helyszín legyen a harmadik országok tanulói számára. A javaslat a kifejezetten az e célra létrehozott európai polgári vitacsoport által megfogalmazott konkrét ajánlásokra épül, és tartalmazza a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy nyomon követi és támogatja a tagállamokat a célok konkrét megvalósítását célzó nemzeti cselekvési tervek kidolgozásában.

KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Az uniós tehetségbázisra vonatkozó bizottsági javaslatról az Európai Parlament és a Tanács fog tárgyalni. Ami a nem uniós állampolgárok képesítéseinek elismeréséről szóló ajánlást illeti, a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat annak végrehajtásában, egyszersmind felkéri őket, hogy tegyenek jelentést a nemzeti kezdeményezésekről, reformokról, bevált gyakorlatokról és statisztikákról. Az „Európa mozgásban” című ajánlást a Bizottság be fogja nyújtani a Tanácsnak megvitatás és elfogadás céljából.

A KIINDULÓ HELYZET

Az EU különböző ágazatokban, minden készségi szinten tartós munkaerőhiánnyal küzd. A munkanélküliségi ráta továbbra is alacsony (2023 szeptemberében 6,0%), és a betöltetlen álláshelyek aránya tavaly 2,9%-ra nőtt, ami több mint kétszerese a 2012-es szintnek. A demográfiai változások súlyosbítják a munkaerőpiaci kihívásokat. A munkaképes korú népesség az EU-ban 2022 és 2030 között 265 millióról 258 millióra fog csökkenni. Összehangolt fellépés nélkül a jelenlegi tendenciák alááshatják a zöld és digitális átállást, csökkenthetik az EU versenyképességét, és gyengíthetik a közszolgáltatásokat a már amúgy is munkaerőhiánnyal küzdő területeken, például az egészségügyben és a tartós ápolás-gondozás terén.

GYÖKERES VÁLTOZÁS VÁRHATÓ



Világszerte a készségek felértékelődésének vagyunk tanúi, és az EU jövőbeli versenyképességének szempontjából meghatározó lesz, hogy a vállalkozások a gazdaság különböző területein képesek-e betölteni a kulcsfontosságú álláshelyeket. A munkaerőpiaci hiányok megszüntetésére irányuló törekvésünknek itthon kell kezdődnie: erőteljes intézkedésekkel kell támogatnunk a hazai munkaerőt. A munkaerő-migráció azonban a tartós hiányok pótlásának fontos kiegészítő eszköze lehet. Az új uniós tehetségbázis gyökeres változást fog hozni: ez az első olyan uniós szintű platform, amely összekapcsolja az EU-ban működő munkáltatókat és a különböző készségi szintű álláskeresőket a világ minden részéről – kommentálta a javaslatokat Margáritisz Szhinász, az európai életmód előmozdításáért felelős alelnök.

A nemzetközi munkaközvetítés továbbra is bonyolult és költséges a nem uniós állampolgárok és a munkáltatók számára egyaránt. A tehetséges és képzett munkavállalók mobilitásának egyik fő akadálya, hogy a munkáltatók nem ismerik kellően a más országokban szerzett készségeket és képzéseket, így nem bíznak bennük. Ez nemcsak az EU vonzerejét csökkenti, hanem ún. agypazarláshoz vezet – hiszen a harmadik országbeli munkavállalók gyakran a képzettségi szintjük alatti munkakörökben dolgoznak.

Jóllehet a tanulási célú mobilitás rendkívül értékes tapasztalatot jelent a készség- és ismeretszerzés szempontjából, és elősegíti a személyes, tanulmányi és szakmai fejlődést, a polgári szerepvállalást és a társadalmi befo gadást, továbbra is nagyon alacsony azoknak az európaiaknak az aránya, akik részt vesznek külföldi tanulási tevékenységben.

A tehetségek mobilitását elősegítő csomag előterjesztésére annak folytán került sor, hogy Ursula von der Leyen elnök az Unió helyzetéről szóló 2022. évi beszédében felhívta a figyelmet a harmadik országbeli állampolgárok képzéseinek elismerésével kapcsolatos akadályokra, melyek sok esetben fékezik a legális migrációt. A tehetségmobilitási csomag a képzett és tehetséges munkavállalókra vonatkozó csomaggal és az új migrációs és menekültügyi paktummal kapcsolatban folyamatban lévő munkára épít, és a munkaerő- és szakemberhiány kezelésére irányuló stratégiai megközelítésével hozzájárul a készségek európai évének, vagyis az EU idej kampányévének égisze alatt kitűzött célok megvalósításához.

Európai Bizottság magyarországi képviselője

InvestEU: Megállapodás a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel a zöld és digitális szektorok hiteltámogatására

Az Európai Bizottság és a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. október 24-én az InvestEU program keretében hivatalosan aláírták a 274 millió euró összegű uniós viszontgarancia elérését lehetővé tevő garancia megállapodást. Ezzel a megállapodással a Garantiqa az InvestEU első magyarországi végrehajtó partnere lett.

A Garantiqa az európai uniós viszontgaranciával az InvestEU program kkv-ablakának megfelelő célokat megvalósító banki finanszírozás elérhetőségét teszi lehetővé. A két fél közötti megállapodásnak köszönhetően olyan területek finanszírozására kerülhet sor, mint a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, a tiszta energia, a digitalizáció, az ellátási lánc fejlesztése, a kutatás-fejlesztés, a termelékenység javítása, valamint a magyar felzárkóztatási régiók és a vidékfejlesztés támogatása.

Az egyezmény lehetőséget teremt a Garantiqa számára, hogy támogassa a ma-

gasabb kockázatú és hosszabb futamidejű hitelügyleteket, ezzel élénkítve a jelentős gazdasági és társadalmi hatású projektekbe történő beruházásokat. Emellett a megkötött egyezmény hozzájárul a magyar ipar modernizációjához és karbonsemlegesítéséhez, így támogatva az Európai Unió stratégiai céljainak megvalósítását, amelyek a zöld- és digitális átállás biztosítására irányulnak.

Ez a megállapodás az InvestEU program támogatásával valósult meg. Az InvestEU Program célja, hogy több mint 372 milliárd eurós további beruházási hullámot indítson el a 2021–2027 közötti időszakban. Az InvestEU uniós költségvetési garanciát nyújt a végrehajtó partnerek számára kockázatvállalási kapacitásuk növelésének elősegítése érdekében, és ezáltal hozzájárul az állami- és magánbefektetések mozgósításához – az uniós szakpolitikai prioritásoknak megfelelően.

Mint ismeretes, az InvestEU program az EU tagállamok számára a kritikus, hosz-

szú távú finanszírozást biztosítja, és jelentős magán- és állami forrásokat használ fel a fenntartható gazdasági fellendülés támogatására. Emellett segít a magánberuházások ösztönzésében az Európai Unió politikai célkitűzései, például az Európai Zöld Megállapodás és a digitális átmenet terén. Az InvestEU program egyesíti az Európai Unió számos pénzügyi eszközét, amelyek az EU területén történő beruházásokat támogatják, egyszerűsítve, hatékonyabbá és rugalmasabbá téve a finanszírozást.

Az InvestEU Alap keretein belüli finanszírozást olyan végrehajtó partnerek közreműködésével valósítják meg, akik a 26,2 milliárd eurós uniós költségvetési garanciát felhasználva támogatnak projekteket. A teljes költségvetési garancia a végrehajtó partnerek beruházási programjait támogatja, növeli kockázatviselési képességüket, ezáltal legalább 372 milliárd eurós többletberuházást mozgósít.

EB magyarországi képviselete

AZ INVESTEU PROGRAM ELEMEI

A program három fő komponenset tartalmaz: az InvestEU Alapot, az InvestEU Tanácsadói Központot és az InvestEU Portált.

Azonnali intézkedések az európai szélenergia-ágazat fellendítésére

Nemrégiben megállapodás született azon uniós célról, hogy 2030-ra a megújuló energia részaránya legalább 42,5%-os legyen, és lehetőleg érje el a 45%-ot. Ennek megvalósításához jelentősen növelni kell a szélenergia beépített kapacitását, méghozzá a 2022. évi 204 GW-ról 2030-ra több mint 500 GW-ra.



Bár a szélenergia-ágazat az EU egyik sikertörténete, jövőbeli növekedését egyedülálló kihívás elé állítja az elégtelen és bizonytalan kereslet, az engedélyezés lassúsága és összetettsége, a nyersanyagokhoz való hozzáférés hiánya, a magas infláció és a magas nyersanyagárak, a nemzeti tenderek nem támogató jellegű kialakítása, a nemzetközi versenytársak részéről tapasztalható fokozott nyomás és a képzett munkaerő rendelkezésre állásával kapcsolatos kockázatok.

Ez a helyzet azonnali fellépést követel. Ezért – amint azt Ursula von der Leyen elnök az Unió helyzetéről szóló értékelő beszédében bejelentette – az Európai Bizottság a szélenergiára vonatkozó európai cselekvési tervet terjesztett elő annak érdekében, hogy a tiszta energiára való átállás együtt járjon az ipari versenyképesség előmozdításával, és hogy a szélenergia továbbra is európai sikertörténet maradjon.

KÖZÖS EURÓPAI VÁLASZ

A cselekvési terv a Bizottság, a tagállamok és az ágazat által közösen meghozandó azonnali intézkedéseket vázol fel, a meglévő szakpolitikákra és jogszabályokra építve és a következő hat fő területre összpontosítva:

- A kiépítés felgyorsítása a nagyobb kiszámíthatóság és a gyorsabb engedélyezés révén.

2022-ben a szélerőmű-park rekord mértékben, 16 GW kapacitással bővült, ami 2021-hez képest 47%-os növekedést jelent. Ez azonban jóval elmarad a megújuló energiára vonatkozó 2030-as uniós célkitűzés eléréséhez szükséges 37 GW/év értéktől. A Bizottság a tagállamokkal együtt elindítja az „Accele-RES” kezdeményezést, hogy biztosítsa a megújuló energiára vonatkozó felülvizsgált uniós szabályok gyors végrehajtását, és nagyobb hangsúlyt fektet az engedélyezési eljárások digitalizálására, illetve a tagállamoknak nyújtott technikai segítségnyújtásra. Emellett a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy szélerőművekre vonatkozó vállalások, átlátható aukciós ütemtervek és hosszú távú tervezés révén növeljék a tervezett projektek láthatóságát. Végezetül a Bizottság a hálózatokra vonatkozó, még az idei évben elfogadandó cselekvési tervvel támogatni fogja a villamosenergia-hálózatok szükséges kiépítését.

- Az árverések kialakításának javítása. A nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabályra és a villamosenergia-piac szerkezetének reformjára építve a Bizottság támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy jól megtervezett és objektív kritériumok alapján javítsák az árveréseket, amelyek jutalmazzák a magasabb hozzáadott értékű berendezéseket, és biztosítják, hogy a projektek teljes mértékben és időben megvalósuljanak. Az EU-n kívül a Global

KULCSFONTOSÁGÚ ELEMEEK

A megújuló energiaforrások kulcsfontosságú elemei az európai zöld megállapodás keretében a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló uniós tervnek, valamint az energiafüggetlenség vissza-szerzésére és az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalának mielőbbi megszüntetésére irányuló REPowerEU tervnek. Az EU az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag keretében a felülvizsgált megújulóenergia-irányelv révén jogalkotási célokat tűzött ki a megújuló energia gyorsított bevezetésére vonatkozóan, és ezt a felülvizsgált TEN-E rendelettel segíti elő, amely megerősíti a határokon átnyúló projektek, köztük az offshore hálózatok keretét.

A ZÖLD ÁTÁLLÁS FELTÉTELE

Erős ipar nélkül nincs sikeres zöld átállás. Biztosítanunk kell, hogy minden ágazat képes legyen olyan kedvező környezetben működni, amely hatékonyan hozzájárul ambiciózus éghajlat- és energiapolitikai céljaink eléréséhez. Ez a csomag segíteni fogja az európai szélenergia-ágazat hazai növekedését és globális versenyképességét, és ezáltal csökkenteni fogja a külső beszállítóktól való függőséget, és zöld munkahelyeket fog teremteni a munkavállalók számára – mondta Maroš Šefcovič, az európai zöld megállapodásért, az intézményközi kapcsolatokért és a tervezésért felelős ügyvezető alelnök.



Gateway projektek keretében nagyobb mértékben fogják alkalmazni a stratégiai közbeszerzési szabványokat. A cselekvési terv kiberbiztonsági kockázatértékelést is előírnyoz.

- Finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés. Az európai szélenergia-termelésre irányuló beruházások és finanszírozás felgyorsítása érdekében a Bizottság meg fogja könnyíteni az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést, különösen az Innovációs Alapon keresztül, míg az Európai Beruházási Bank (EBB) kockázatmentesítési garanciákat fog biztosítani. A Bizottság arra is ösztönzi a tagállamokat, hogy az uniós szélenergia-berendezések gyártásának támogatása érdekében teljes mértékben használják ki az állami támogatásokra vonatkozó, módosított ideiglenes válság- és átállási keret által biztosított rugalmasságot.

- Tisztességes és versenyképes nemzetközi környezet. Annak érdekében, hogy a szélenergia-ágazat egyenlő versenyfeltételek mellett működhessen, a Bizottság szorosan nyomon követi a külföldi szélenergia-termelőknek kedvező esetleges tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat, és továbbra is a kereskedelmi megállapodásokat fogja használni a külföldi piacokhoz való hozzáférés megkönnyítésére, és eközben

előmozdítja az ágazatra vonatkozó uniós és nemzetközi szabványok elfogadását.

- Készségek. A megújuló energiával kapcsolatos nagyléptékű készségfejlesztési partnerségek kulcsfontosságú fórumot jelentenek majd a készségfejlesztési projektek kidolgozásához. A nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparról szóló jogszabály révén a Bizottság elő fogja segíteni a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló európai ipari akadémiák – köztük a szélenergia-ágazattal foglalkozó akadémia – elindítását is, amelyek célja a munkavállalók továbbképzésére és átképzésére irányuló tagállami intézkedések támogatása. Az akadémiák tananyagokat fognak kidolgozni, és céljuk, hogy az akadémia létrehozásától számított három éven belül 100 000 tanuló képzése történjen meg.

- Az ipar szerepvállalása és a tagállamok kötelezettségvállalása. A Bizottság a tagállamokkal és a szélenergia-ágazattal közösen egy szélenergiára vonatkozó uniós chartát fog kidolgozni annak érdekében, hogy javítsa az európai szélenergia-ágazat jövőbeni versenyképességét biztosító előfeltételeket.

ÚJ JÖVŐKÉP A TENGERI SZÉLENERGIA ALKALMAZÁSÁNAK FELGYORSÍTÁSÁRÓL

A tengeri szélenergia az elkövetkező években várhatóan jelentősen hozzájárul majd az EU éghajlat- és energiapolitikai céljaihoz. A tengeri megújuló energiára vonatkozó, 2020-as uniós stratégiára építve, a tagállamok nemrégiben a tengeri megújulóenergia-termelés tekintetében 2050-re elérendő, ambiciózus új célkitűzéseket, illetve 2030-ra és 2040-re vonatkozó köztes célokat határoztak meg az EU mind az öt tengermedencéjére vonatkozóan.

2022-ben az EU-27 összesített tengeri beépített kapacitása 16,3 GW volt. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok által vállalt 111 GW és a 2022. évi kapacitás közötti szakadék áthidalása érdekében évente átlagosan közel 12 GW-ot kell telepíteni, ami tízszer több, mint a tavaly újonnan üzembe helyezett 1,2 GW.

Ezért a Bizottság megduplázza a tengeri megújulóenergia-ágazat támogatására irányuló erőfeszítéseit, és további intézkedéseket határoz meg a következők érdekében: a hálózati infrastruktúra és a regionális együttműködés megerősítése, az engedélyezés felgyorsítása, az integrált tengeri területrendezés biztosítása, az infrastruktúra rezilienciájának megerősítése, a kutatás és az innováció fenntartása, valamint az ellátási láncok és készségek fejlesztése.

EB magyarországi képviselete

Akiktől más lett a világ

„Gyűjteményes kötetünk Szent-Györgyi Albert C-vitaminjától Pavlics Ferenc holdjáró autójáig 50 olyan zseniális találmányt és felfedezést mutat be, melyek hazánk szülöttéhez kötődnek. Az egész világon ismerik ezeket az újításokat, melyek névadójuknak méltán szereztek hírnevet. Megmutatjuk azt is, hogy egy-egy kudarcba fulladt vagy sikeres vállalkozás mögött milyen emberi tényezők voltak – olvasható a könyv előszavában.

Alkotásaikon keresztül bepillantathatunk az életükbe: mik motiválták őket, hogyan dolgozták fel a sikereiket, kik segítették vagy gátolták a kutatásaikban, mi adott erőt nekik, ha kudarcot vallottak? A találmányok többsége nem egy ember nevéhez köthető, mivel mögötte egy egész kutató és tervező csapat működik. Példa erre az Egyesült Izzólámpa és Villamosság Rt. kutatólaboratóriuma, ahol nagyszerű kutató mérnökök dolgoztak, mint Bródy Imre, akinek a kriptonégót, és Selényi Pál, akinek a fénymásoló ötletét köszönhetjük, ott végezte világhírű Hold-radarkísérleteit Bay Zoltán is. Ugyanilyen legendás volt a Ganz és Társa Vasöntő- és Gépgyár Rt., mely a villamosgépgyártás bölcsőjének tekinthető. Gyors ütemű fejlődésében olyan kiváló mérnökök vettek részt, mint Déri Miksa, Bláthy Ottó Titusz, Zipernowsky Károly, Bánki Donát és Kandó Kálmán.

„Szerepelnek olyan tudósok a kötetben, akiknek a nevéhez több ismert találmány és szabadalom fűződik: Jedlik Ányos, Bláthy Ottó Titusz, Bánki Donát, Eötvös Loránd és Kármán Tódor ékes példa erre. (*„Tudósok” – itt csak azt jelenti, hogy komoly elméleti munkásságuk mellett hoztak létre kimagasló gyakorlati értékű találmányt, azt eredményező új tudományos vagy szakmai felismerést. Ez az itt felsoroltak mindegyikére ráillik. – OP*)

A könyv szerzője, Csiffáry Gabriella olyan hivatást űz, amely a gyémántbányászathoz hasonlítható. Budapest Főváros Levéltárának főlevéltárosaként – óriási dokumentumanyagot feldolgozva – „több évtizede kutatja és publikálja a magyar szellemi élet jeles képviselőinek írásos emlékeit. Eddig megjelent tizenhat kötetének történeti forrásanyaga jórészt közgyűjteményekben lévő hagyatékokból és feltáratlan kéziratok anyagából került ki.” (A *Corvina ismertetőjéből*.) E könyvben



Csiffáry Gabriella:

AKIKTŐL MÁS LETT A VILÁG

Magyar találmányok, felfedezések és újítások

Corvina Kiadó, 2023

így beszél erről: „Hogy ki volt vagy ki lehetett egy találmány értelmi szerzője, hosszas kutatást igényel. Több magyar és külföldi közgyűjteményben (levéltár, múzeum, kéziratár, magángyűjtemény, családi hagyatékok stb.) végeztünk kutatást, hogy eredeti dokumentumok segítségével rávilágítsunk a találmányok eredetére és keletkezésük körülményeire. Kutatásainkban segítségünkre voltak a hazai és külföldi szabadalmi hivataloknál bejelentett és oltalom alá került találmányok adatai.” és „Kötetünk mind a kutatók, mind pedig a magyar művelődéstörténet iránt érdeklődő olvasók számára sok új és értékes információt tartalmaz.”

A feltalálókát négy részbe sorolja:

- Akik gyógyítottak
- Akik legyőzték a távolságot az égben
- És akik legyőzték a földön
- Akik a világűrt uralták
- És akik a föld alatti világot uralták
- Akik megszelídítették számunkra az energiát

Ízelítőül itt egy „igazgyöngyösor” a közülük kiragadott, talán kevésbé ismert nevekből ill. találmányokból: • Bárány Róbert, az emberi fül kutatója • Detre László, az antigének felfedezője • Hell Miksa csillagai • Verancsics Faustus repülő embere • Schwarz Dávid kormányozható léghajója • Némethy Emil sárkányrepülője • Ganz Ábrahám kéregöntésű vonatkeréke • Galamb József Ford T-modellje • Járay Pál áram-vonalas autója • Gothard Jenő, a csillagászati fényképezés úttörője • Hell József Károly bányagépei • Csanda Ferenc földbe látó készüléke • Wigner Jenő, a világ első nukleáris mérnöke • Teller Ede biztonságos atomreaktorai • Oláh György alternatív energiaforrása..

Dr. Osman Péter

Elon Musk

– zseni vagy szélhámos?

Innovatív hozzáállású áttekintés-értékelés ez a könyv korunk egyik legnagyobb innovátoráról. Ahogy Lascar írja is, „Ez nem egy életrajzi könyv”. Mondandóját talán a legjobban az eredeti francia címe foglalja össze: Vizsgálat Elon Musk ügyében – Zseni vagy szélhámos. A könyv négy nagy fejezete e vizsgálat jegyében írja le Musk négy mára már ikonikus projektjét, s bizonyítja, hogy „Manapság már nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Musk jelenséget.”

Musk felvásárolja a Twittert, nagyot álmodik, és azt ígéri az emberiségnek, hogy az el fogja hagyni bölcsőjét, a Földet, és irány a Mars! Csupán néhány év alatt megvetette a lábát a jelenkori tudomány valamennyi kiemelkedő területén – az idézet az Athenaeum ajánlójából.

Ami különösen izgalmassá teszi a könyvet, az Lascar „nyomozása”. Előszavában így ír: „Újságíróként már több éve követem a Musk jelenség formálódását. Vagyis a szóban forgó üzletembernek az űrkutatás, a közlekedés, az orvostudomány, sőt még a gazdaság – hiszen mostantól a kriptovalutákat is uralja – területén elért konkrét eredményeit vesszük górcső alá.” Úgy vélem, „a kriptovalutákat is uralja” kijelentés alighanem túlzás, hiszen ez gyakorlatilag lehetetlen. Ugyanakkor: „Annyi bizonyos, hogy a kriptopénz témája valóban a szíve csücske. A vállalkozó tweetjeiben a virtuálisvaluta-guru szerepében tetszeleg” – írja Lascar, aki részletesen el is mondja, hogy sokban igencsak nem rokonszenvezik Musk közszereplésével.

„A sokoldalúan terjeszkedő üzletembernek a 21. század összes tudományágában vannak befektetései: megvetette a lábát a mesterséges intelligencia területén, forradalmasítani akarja az idegtudományt az agyunk és a számítógép összekötésével, és kijátssza a virtuális pénzek fejlesztésének befolyásolóit (ez már a mindenre képest közelíti! – OP), – nem beszélve a legutóbbi puccsáról, a Twitter felvásárlásáról.” Ez utóbbinál adódik a kérdés, hogy ez talán márt nem is üzleti vállalkozás, nem is innováció, hanem magasabb cél: egyfajta „terraformálás”: Musk a világot mindinkább az uralma alatt tartó médiában szerzett befolyás révén akarja megváltoztatni – normalizálni? – a világ menetét. Másrészt az is igaz, hogy ebben a mai világ-



Olivier Lascar:

ELON MUSK

Az ember, aki meghatározza a tudományt – Zseni vagy szélhámos?

Athenaeum Kiadó, 2023

ban, aki uralja a kommunikációs csatornákat, az megkerülhetetlen hatalommal bír.

A négy fejezet: • A világűr meghódítása • Az önvezető autó • Az agyszámítógép-interfész • Bitcoin és kriptopénz.

Sajátos tiszteletadás a könyv mottója: „Mindent megpróbálok, s annyit érek el, amennyit tudok. – Herman Melville: Moby Dick”, egy könyv a végsőig való kitartásról, ami Musknak is „mestersége”.

A vizsgálat fő irányai, kérdései „Vajon létezik-e szervezett, tudományos gondolkodás innovációinak e hatalmas rengetegében? Melyek azok a fő technikai, biológiai és informatikai elvek, amelyek határait Musk feszegeti? Abban, amit elért, mi a valóban újító, sőt forradalmi, ha már ez az a jelző, amellyel a rajongói és a média örömmel jutalmazták? Mi a blöff mind ebben? Melyek azok a problematikus területek, amelyeket elkerül, mert akadályoznák a jövőt illető vízióit?”

A legnagyobbak elismerése az azonos ligában játszó hasonlóan nagyoktól, igazán mérvadó. Ilyeneket idéz Muskról 2015-ös életrajzi könyvében Ashlee Vance (L. Magyar Gyáripar 2017/2. sz.): „Elon Musk igazi férfi: mer kockáztatni, nem tántorítja el az akadályok, és hajtja a vágy, hogy fényes jövőt biztosítson az emberiségnek. –Richard Branson” – Virgin Group, (Róla Magyar Gyáripar 2016/9. sz.) „A Steve Jobsot követő vállalkozók sorában Elon Musk teszi a legmagasabbra a léceket. – Marc Andreessen” (Az egyik legnagyobb amerikai kockázati-tőke-befektető, csúcstechnológiák finanszírozó úttörője.

Elon Musk, sikeres innovációs sorozat-gigavállalkozójaként ma, 52 évesen a világ leggazdagabb embere.

Dr. Osman Péter